

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322201699
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6322201699.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa Q. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa matky D. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H., I., D. XXXX/XX a otca neurčeného, o návrhu navrhovateľky D. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H., I., D. XXXX/XX na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 1P/79/2022-14 zo dňa 17. 08. 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým mal byť maloletý zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti a matke maloletého uložená povinnosť prispievať výživným na maloletého (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. Z odôvodnenia okresného súdu vyplýva, že navrhovateľka je starou mamou maloletého zo strany matky a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podala z dôvodu, že matka sa o maloletého nevie postarať a ani nevie reagovať na potreby maloletého. Matka maloletého má 6. stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby, v minulosti bola v starostlivosti psychiatra, pričom aj v súčasnosti pravidelne navštevuje neurologickú ambulanciu a má nastavenú medikamentóznú liečbu. Otcovstvo k maloletému nebolo určené a matka ani nevie, kto je otcom. Komplexnú starostlivosť o maloletého denne zabezpečuje navrhovateľka vo svojej domácnosti, kde má maloletý aj podľa výsledkov sociálneho zisťovania zabezpečené všetky potreby pre jeho zdravý vývin. Navrhovateľka žiadala nariadiť toto neodkladné opatrenie na čas do rozhodnutia súdu vo veci samej o zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá je vedená na okresnom súde pod sp zn. 9P/72/2022.

3. Okresný súd po preskúmaní návrhu uviedol, že zo zistených skutočností nemohol vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov maloletého, pretože t. č. žije v domácnosti navrhovateľky, ktorá mu zabezpečuje komplexnú starostlivosť. Toto prostredie je podľa správy zo sociálneho zisťovania stabilné a bezpečné, kde má maloletý zabezpečené všetky potreby pre jeho zdravý vývin. Situácia maloletého podľa okresného súdu v súčasnosti nevyžaduje rýchle a pružné riešenie a preto súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala odvolanie navrhovateľka, v ktorom uviedla, že matka maloletého nie je schopná mu poskytovať starostlivosť na potrebnej úrovni. Navrhovateľka uviedla, že celú starostlivosť o maloletého zabezpečuje výlučne ona, vrátane rozhodovania o všetkých veciach

týkajúcich sa maloletého. Matka maloletého má psychické problémy a keďže spolu bývajú v jednej domácnosti, musí dozerat' aj na ňu. Matka pri kontakte s maloletým potrebuje nad sebou dozor, pretože z nebanlivosti by mu mohla aj ublížiť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhovateľka žiadala, aby odvolací súd jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací a príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) včas podané odvolanie navrhovateľky prejednal, rozhodnutie okresného súdu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP preskúmal a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (á contrario) CSP uznesenie okresného súdu postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správne.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 326 ods. 2 CSP k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

11. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

12. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese, ktoré nemá charakter konečného rozhodnutia a ktorého účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti dočasnou a provizórnou úpravou zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania, v začatom konaní, či po jeho skončení nastať. Možno ho nariadiť len ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená a v prípade konania podľa CMP aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej, ale je postačujúce, ak je osvedčená potreba nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov, a zároveň splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, že sa osvedčí alebo preukáže niektorý z dôvodov na jeho nariadenie.

13. V prípade maloletých detí nepostačuje, aby nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov vyplývala len z naliehavosti situácie, ale je tiež potrebná existencia skutočného záujmu maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je vždy potrebné prihliadať práve na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

14. Pokiaľ ide o výklad pojmu osvedčovanie, tak uvedený pojem na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia a jeho návrh by tak

mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie počnúc preukázaním potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, cez osvedčenie dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana až po preukázanie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Potreba prenesenia dôkazného bremena výlučne na navrhovateľa neodkladného opatrenia vyplýva zo skutočnosti, že súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, čo súvisí jednak s tým, že oboznámenie ostatných účastníkov s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia ešte pred jeho nariadením by mohlo zmariť jeho účel a navyše uvedený postup by oddialil možnosť jeho nariadenia. Osvedčenie základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti návrhu ale nemožno stotožňovať so samotným tvrdením navrhovateľa. Jeho tvrdenia musia byť aspoň osvedčené.

15. Odvolací súd preskúmal odvolacie námietky navrhovateľky a dospel k záveru, že tieto neboli dôvodné. Okresný súd aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov, súdenu vec správne právne posúdil a zároveň sa odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožnil aj s právnymi závermi napadnutého uznesenia. V odôvodnení uznesenia jasne, dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil, z akého dôvodu bolo potrebné návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Zo skutočností známych zo spisu vyplýva, že maloletý po celý čas býva v domácnosti navrhovateľky, kde má zabezpečené všetky jeho potreby, čo možno mať preukázané aj z výsledkov sociálneho zisťovania, o ktoré sa okresný súd správne opiera. Zo spisu nevyplýva, že by sa matka pokúšala maloletého vytrhnúť z domáceho prostredia navrhovateľky, kvôli čomu by mohla byť na čas do rozhodnutia súdu vo veci samej akokoľvek ohrozená starostlivosť o maloletého vzhľadom na zdravotný stav matky. Nariadením tohto neodkladného opatrenia by preto na tento čas fakticky nedošlo k žiadnej zmene v rodinných vzťahoch, mieste bydliska maloletého, jeho materiálneho zabezpečenia alebo v spôsobe jeho výchovy a podobne. Dočasná úprava pomerov okamžitým zásahom súdu formou tohto neodkladného opatrenia preto nebola osvedčená a okresný súd návrh na jeho nariadenie vrátane návrhu na priznanie výživného správne zamietol. Tvrdenia navrhovateľky však budú predmetom súdneho prieskumu v konaní vo veci samej, v ktorej sa domáha trvalej zmeny právneho stavu, a to zverenia maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 9P/72/2022, v ktorej bude okresný súd ďalej konať.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, ako odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu vrátane jeho závislého výroku o náhrade trov konania postupom podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správne.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodne okresný súd v rozhodnutí vo veci samej sp. zn. 9P/72/2022, ktoré sa vedie odo dňa 15. 07. 2022.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).